

BAB 3 RAJA BERPERLEMBAGAAN DAN DEMOKRASI BERPARLIMEN

SINOPSIS

Sistem Raja Berperlembagaan dan Demokrasi Berparlimen berkait rapat dengan latar belakang sejarah pemerintahan beraja di negara kita. Majlis Raja-Raja yang wujud seiring dengan pemerintahan beraja menjadi sebahagian daripada institusi Raja Berperlembagaan dan mempunyai kedudukan dalam pemerintahan. Sebagai Raja Berperlembagaan, kedudukan Yang di-Pertuan Agong dan raja ditentukan oleh Perlembagaan Persekutuan dan Undang-Undang Tubuh Kerajaan Negeri. Ciri demokrasi dan pengasingan kuasa dilaksanakan pada peringkat Kerajaan Persekutuan dan Kerajaan Negeri melalui sistem Demokrasi Berparlimen. Demokrasi Berparlimen di negara kita mempunyai keunikan kerana dilaksanakan berdasarkan keperluan tempatan.

Inti Pati Pembelajaran

1. Latar belakang pemerintahan beraja dan Demokrasi Berparlimen.
2. Sejarah dan kedudukan institusi Majlis Raja-Raja.
3. Yang di-Pertuan Agong dan raja dalam Perlembagaan Persekutuan.
4. Amalan demokrasi dan pengasingan kuasa.
5. Keunikan amalan Demokrasi Berparlimen di negara kita.

Elemen Kewarganegaraan dan Nilai Sivik

1. Peranan raja bagi memakmurkan negara.
2. Kepentingan taat setia rakyat kepada pemerintah.
3. Kepentingan elemen utama demokrasi sebagai asas pemerintahan negara.
4. Kepentingan pengasingan kuasa dalam sistem demokrasi.

Kemahiran Pemikiran Sejarah

1. Memahami kronologi perkembangan pemerintahan beraja di negara kita.
2. Meneroka bukti amalan demokrasi dalam pemerintahan negara.
3. Membuat imaginasi keunikan amalan Demokrasi Berparlimen di negara kita.
4. Membuat interpretasi kedudukan Yang di-Pertuan Agong sebagai tonggak pemerintahan negara.
5. Membuat rasionalisasi mempertahankan sistem Raja Berperlembagaan dan Demokrasi Berparlimen.

Istiadat Pembukaan Mesyuarat Pertama, Penggal Ketiga, Parlimen ke-14 pada 18 Mei 2020.

Sumber: Portal rasmi Parlimen Malaysia.

3.1 Latar Belakang Pemerintahan Beraja dan Demokrasi Berparlimen

Pemerintahan beraja merupakan tradisi yang berakar umbi dan menjadi teras kewujudan kerajaan Melayu. Raja memerintah dengan kuasa yang penuh dan berdaulat.

Cabaran terhadap pemerintahan beraja berlaku selepas pentadbiran tempatan dikuasai oleh British dan Jepun. Walau bagaimanapun, pemerintahan beraja tidak terhapus. Pemerintahan beraja berkembang sejajar dengan peredaran masa sehingga diiktiraf sebagai Raja Berperlembagaan seiring dengan konsep Demokrasi Berparlimen dalam pemerintahan negara kita pada hari ini.

Pemerintahan Beraja Kesultanan Melayu Melaka

Kesultanan Melayu Melaka memperlihatkan pemerintahan beraja yang berwibawa. Raja ialah pemerintah yang berkuasa mutlak. Pada baginda terletak semua kuasa pemerintahan termasuk kuasa pentadbiran, perundangan dan kehakiman.

Pemerintahan pula berdasarkan undang-undang, iaitu Hukum Kanun Melaka dan Undang-Undang Laut Melaka. Keadaan ini membuktikan bahawa kehidupan bernegara dan ciri sistem berperlembagaan terserlah pada zaman Kesultanan Melayu Melaka.

Pemerintahan kesultanan ini diperkukuh dengan konsep Islam. Konsep ini sekali gus menjadikan raja sebagai ketua agama Islam.

Pemerintahan Kesultanan Melayu Melaka mempunyai pengaruh yang besar bagi membina tradisi dan adat istiadat yang diwarisi oleh kesultanan Melayu yang muncul kemudiannya. Kesultanan Melayu merujuk kerajaan yang mempunyai pertalian dengan Kesultanan Melayu Melaka sama ada dari segi keturunan mahupun pernah menjadi naungan atau jajahan takluk kesultanan ini.

Secara tradisinya, Raja-raja Melayu dianggap sebagai sumber undang-undang, ketua kerajaan dan ketua agama. Baginda bertanggungjawab mempertahankan adat dan struktur masyarakat dalam kerajaan Melayu. Keabsahan bagi semua tindakan terletak pada kedaulatan Raja-raja Melayu.

Kesultanan Melayu Selepas Kesultanan Melayu Melaka

- Legasi Kesultanan Melayu Melaka diteruskan secara langsung oleh Kesultanan Johor Riau, Pahang dan Perak.
- Kesultanan Terengganu dan Selangor merupakan kesinambungan daripada Kesultanan Johor Riau.
- Kesultanan Kelantan, Negeri Sembilan dan Perlis diasaskan setelah berakhirnya Kesultanan Melayu Melaka.
- Kesultanan Kedah merupakan kerajaan terawal yang diasaskan di negara kita. Kesultanan ini mengakui pertuanan Kesultanan Melayu Melaka.

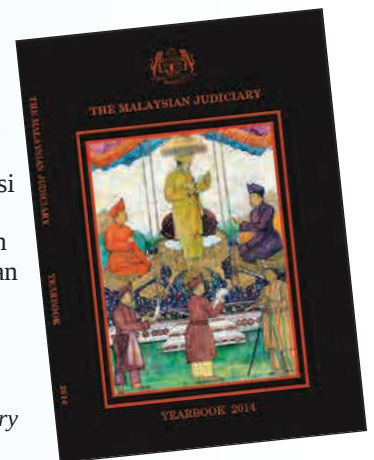

Membuat Interpretasi

Tafsirkan ilustrasi pada muka hadapan Laporan Tahunan Badan Kehakiman Malaysia Tahun 2014.

Ilustrasi bertajuk “Kemegahan Diraja” menghiasi muka hadapan Laporan Tahunan Badan Kehakiman Malaysia Tahun 2014.

Sumber: Jabatan Kehakiman. *The Malaysian Judiciary Yearbook 2014*.
Putrajaya: Jabatan Kehakiman.

Sebelum Perang Dunia Kedua

Semasa peluasan pengaruh British, pemerintahan beraja menjadi penghalang yang menyukarkan British melakukan penjajahan di negeri Melayu. British sekadar berupaya memperkenalkan Sistem Residen di NNMB dan Sistem Penasihat di NNMTB. Raja-raja Melayu memerintah dengan campur tangan British dalam pentadbiran tempatan yang dimeterai melalui perjanjian atau surat perisytiharan daripada Raja-raja Melayu.

Bagi NNMB, British hanya mengambil alih pentadbiran pada peringkat pembesar negeri. Raja-raja Melayu kekal sebagai pemerintah berdaulat, walaupun dikehendaki menerima nasihat daripada pegawai British yang dilantik sebagai Residen.

Bagi NNMTB, kedudukan raja yang memerintah adalah lebih kukuh. British menempatkan Penasihat British, namun pentadbiran negeri tetap dilaksanakan oleh pembesar yang dilantik oleh raja.

Penggubalan Undang-Undang Tubuh Kerajaan Johor 1895 dan Undang-Undang Bagi Diri Kerajaan Terengganu 1911 menyerlahkan ciri pemerintahan Raja Berperlembagaan dalam Kesultanan Johor dan Terengganu.

Penggubalan undang-undang tersebut berkait rapat dengan usaha raja, pembesar dan rakyat untuk menghalang peluasan pengaruh British dan mengekalkan kedaulatan negeri.

Kebijaksanaan diplomasi Raja-raja Melayu membolehkan pemerintahan beraja dipertahankan. Raja sebagai ketua negeri yang mengesahkan undang-undang membuktikan kedaulatan raja dalam struktur pentadbiran negeri Melayu.

Perjanjian antara Raja-raja Melayu dengan British sebelum Perang Dunia Kedua tidak memindahkan kedaulatan negeri Melayu kepada British. Negeri Melayu hanya menjadi negeri naungan British.

Sultan Selangor, Sultan Abdul Samad (duduk di bawah payung) pada tahun 1870.

Sultan Perak, Sultan Idris Murshidul Adzam Shah (duduk di bawah payung) pada tahun 1897.

Yang di-Pertuan Besar Negeri Sembilan, Tuanku Muhammad ibni Tuanku Antah (duduk di tengah) pada tahun 1897.

Sultan Pahang, Sultan Ahmad Al-Mu'adzam Shah (duduk di bawah payung) pada tahun 1897.

Sumber: Arkib Negara Malaysia.

Kebijaksanaan diplomasi dan perjanjian antara Raja-raja Melayu.

Semasa Pendudukan Jepun

Semasa pendudukan Jepun, Raja-raja Melayu diiktiraf sebagai ketua dalam hal ehwal agama Islam. Raja-raja Melayu juga memperoleh pendapatan seperti sebelum Perang Dunia Kedua.

Pengiktirafan tersebut diisytiharkan semasa persidangan Raja-raja Tanah Melayu dan Sumatera dengan pemerintah tentera Jepun di Singapura pada bulan Januari 1943. Kedudukan Raja-raja Melayu di negeri masing-masing diletakkan di bawah pengawasan Gabenor Jepun di Tanah Melayu.

Raja-raja Melayu dan tentera Jepun di Singapura.
Sumber: Arkib Negara Malaysia.

Sultan Pahang, Sultan Abu Bakar, sedang menandatangani Perjanjian Persekutuan Tanah Melayu 1948 di King's House, Kuala Lumpur pada tahun 1948.

Sumber: Arkib Negara Malaysia.

Selepas Perang Dunia Kedua

Pemerintahan beraja menerima cabaran apabila Malayan Union diperkenalkan pada tahun 1946. Raja-raja Melayu kehilangan kuasa sebagai pemerintah negeri kerana kuasa pemerintahan diambil oleh Raja England. British memerintah Malayan Union secara langsung melalui Gabenor yang dilantik oleh kerajaan British. Kesepakatan Raja-raja Melayu menentang Malayan Union dengan sokongan orang Melayu menyebabkan British menggantikan Malayan Union dengan Persekutuan Tanah Melayu 1948.

Kedaulatan Raja-raja Melayu yang diwarisi daripada Kesultanan Melayu Melaka dikembalikan seperti sebelum Perang Dunia Kedua melalui Perjanjian Persekutuan Tanah Melayu 1948.

Undang-Undang Tubuh digubal oleh Raja-raja Melayu bagi negeri masing-masing dan diguna pakai sehingga hari ini mengangkat Raja-raja Melayu sebagai Raja Berperlembagaan.

Undang-Undang Tubuh Kerajaan Pahang dan Undang-Undang Perlembagaan Tubuh Kerajaan Kelantan.

Sumber: Portal Diraja Pahang dan Kerajaan Negeri Kelantan.

Mengapakah pentadbiran tentera Jepun mengekalkan pemerintahan beraja di Tanah Melayu?

Membuat Rasionalisasi

Rasionalkan kepentingan Undang-Undang Tubuh yang digubal untuk negeri Melayu.

Raja Berperlembagaan dan Demokrasi Berparlimen Selepas Merdeka

Kemerdekaan Tanah Melayu pada tahun 1957 diperoleh melalui perundingan dan persetujuan Raja-raja Melayu. Pemerintahan beraja diteruskan dalam Perlembagaan Persekutuan dan beberapa pindaan dibuat supaya sesuai dengan konsep demokrasi.

Jawatan Yang di-Pertuan Agong diwujudkan sebagai Ketua Utama Negara. Kedudukan, kuasa dan tugas Yang di-Pertuan Agong termaktub dalam Perlembagaan Persekutuan.

Ciri Raja Berperlembagaan dan Demokrasi Berparlimen dalam Perlembagaan Persekutuan mengiktiraf raja sebagai pemerintah tertinggi negara. Sementara itu, rakyat diberi hak memilih wakil mereka melalui pilihan raya untuk membentuk kerajaan.

Istiadat Mengangkat Sumpah Yang di-Pertuan Agong Pertama, Tuanku Abdul Rahman ibni Almarhum Tuanku Muhammad.

Sumber: Arkib Negara Malaysia.

Tunku Abdul Rahman Putra al-Haj (berdiri berbaju hitam) mengangkat sumpah sebagai Perdana Menteri Persekutuan Tanah Melayu di hadapan Yang di-Pertuan Agong (duduk di sebelah kiri) dan disaksikan oleh Raja-raja Melayu pada 31 Ogos 1957.

Sumber: Arkib Negara Malaysia.

Pemerintahan beraja merupakan kesinambungan sejarah dan warisan negara yang kekal peranannya sehingga hari ini. Pemerintahan beraja menjadi punca dan identiti kedaulatan negara. Pembinaan negara bangsa menuju Raja Berperlembagaan dan Demokrasi Berparlimen merupakan proses yang bersandarkan muafakat. Sistem tersebut mesti dipertahankan sebagai tonggak kestabilan dan teras perpaduan untuk kemakmuran negara.

Muzium Diraja

Muzium Diraja terletak di Jalan Istana, Kuala Lumpur. Muzium ini sebelumnya ialah Istana Negara tempat bersemayam Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong dan Raja Permaisuri Agong yang pertama hingga ke-13 (1957–2011). Apabila Istana Negara baharu di Jalan Tuanku Abdul Halim beroperasi pada tahun 2011, bangunan Istana Negara lama dijadikan Muzium Diraja dan mula dibuka kepada orang ramai mulai tahun 2013.

Aktiviti

1. Lawat Galeri Istana Negara dan Balairung Seri.
2. Siapkan tugasan yang berikut:
 - (a) Nyatakan objektif, visi dan misi Muzium Diraja.
 - (b) Senaraikan ruangan rasmi di Galeri Istana Negara sebagai mercu tanda Raja Berperlembagaan.
 - (c) Jelaskan upacara dan istiadat rasmi oleh Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong dan Raja Permaisuri Agong yang dijalankan di Balairung Seri.
3. Bentangkan dapatan anda.

3.2 Sejarah dan Kedudukan Institusi Majlis Raja-Raja

Majlis Raja-Raja yang bermula dengan pembentukan Durbar merupakan sebahagian daripada institusi Raja Berperlembagaan di negara kita. Majlis Raja-Raja mempunyai kedudukan dan peranan dalam pemerintahan negara berdasarkan Perlembagaan Persekutuan.

Pembentukan Durbar Negeri-negeri Melayu Bersekutu (NNMB)

Durbar dibentuk pada tahun 1897 seiring dengan penubuhan NNMB. Durbar dalam negeri-negeri ini berperanan sebagai sebuah majlis persidangan bagi Raja-raja Melayu negeri Perak, Selangor, Pahang dan Negeri Sembilan untuk membincangkan hal ehwal pentadbiran Kerajaan Persekutuan dengan pihak British.

Majlis jamuan teh semasa persidangan Durbar pertama di Kuala Kangsar, Perak pada tahun 1897.
Sumber: Arkib Negara Malaysia.

Durbar membawa maksud perjumpaan atau persidangan umum yang diadakan oleh Raja Melayu dengan British.

Keahlian Durbar NNMB

Durbar dipengerusikan oleh Pesuruhjaya Tinggi British.

Ahlinya terdiri daripada:

- Raja-raja Melayu (Perak, Selangor, Negeri Sembilan dan Pahang).
- Residen British di NNMB.
- Setiausaha NNMB.

Persidangan Durbar pertama di Kuala Kangsar, Perak pada tahun 1897.
Sumber: Arkib Negara Malaysia.

Majlis Sultan-Sultan Semasa Malayan Union

Perlembagaan Malayan Union 1946 memperuntukkan penubuhan Majlis Sultan-Sultan (The Council of Sultans). Di bawah The Malayan Union Order in Council 1946, Majlis Sultan-Sultan dipengerusikan oleh Gabenor Malayan Union. Ahli majlis terdiri daripada sembilan orang Raja Melayu dan tiga pegawai kanan British.

Antara fungsi Majlis Sultan-Sultan termasuklah membincangkan undang-undang berkaitan dengan agama Islam dan menasihati Gabenor tentang perkara yang dibangkitkan oleh Raja-raja Melayu.

Walau bagaimanapun, majlis tersebut tidak pernah diwujudkan dalam tempoh Malayan Union kerana Raja-raja Melayu menentang pelaksanaan Malayan Union.

Keanggotaan Majlis Sultan-Sultan Malayan Union

- Gabenor Malayan Union (Pengerusi).
- Sembilan orang Raja Melayu.
- Ketua Setiausaha Malayan Union, Penasihat Undang-undang dan Setiausaha Kewangan.

Majlis Raja-Raja Semasa Persekutuan Tanah Melayu 1948

Majlis Raja-Raja ditubuhkan secara rasmi pada tahun 1948 apabila Persekutuan Tanah Melayu dibentuk menggantikan Malayan Union. Berdasarkan Perjanjian Persekutuan Tanah Melayu 1948, Majlis Raja-Raja menjadi institusi yang dilengkapi dengan kuasa dan sekretariat, sesuai dengan kedudukan dan peranannya.

Majlis Raja-Raja diurus sepenuhnya oleh Raja-raja Melayu. Pengerusi mesyuarat ditentukan oleh Raja-raja Melayu dalam kalangan sembilan orang Raja Melayu. Persidangan Majlis Raja-Raja perlu disertai oleh Penyimpan Mohor Besar Raja-Raja untuk memeterai keputusan persidangan. Raja-raja Melayu diberi hak dan kuasa untuk mendapat penerangan daripada Pesuruhjaya Tinggi British tentang penggubalan undang-undang dan dasar Kerajaan Persekutuan.

Raja-raja Melayu bergambar semasa majlis menandatangani Perjanjian Persekutuan Tanah Melayu 1948.

Sumber: Arkib Negara Malaysia.

AKTIVITI

Dengan menggunakan pelbagai sumber, cari maklumat berkaitan dengan Durbar.

Membuat Interpretasi

Mengapakah Majlis Raja-Raja dalam Persekutuan Tanah Melayu 1948 menjadi institusi khas untuk Raja-raja Melayu?

Majlis Raja-Raja Selepas Merdeka

Selepas Persekutuan Tanah Melayu mencapai kemerdekaan pada 31 Ogos 1957, peranan Majlis Raja-Raja dikekalkan, namun keanggotaannya mengalami perubahan.

- Yang di-Pertua Negeri Melaka dan Pulau Pinang turut menjadi ahli Majlis Raja-Raja.
- Selepas Persekutuan Malaysia dibentuk pada tahun 1963, Yang di-Pertua Negeri Sarawak dan Sabah turut menjadi ahli Majlis Raja-Raja.
- Yang di-Pertua Negeri tidak turut serta dalam mesyuarat khas melibatkan institusi beraja seperti pemilihan Yang di-Pertuan Agong dan Timbalan Yang di-Pertuan Agong.

Mohor Besar Raja-Raja

- Mohor Besar Raja-Raja melambangkan kekuasaan dan kedaulatan Raja-raja Melayu.
- Mohor ini disimpan oleh Penyimpan Mohor Besar Raja-Raja yang juga merupakan Setiausaha Majlis Raja-Raja.
- Dokumen rasmi yang dikeluarkan oleh Majlis Raja-Raja diturunkan dengan cap Mohor Besar diikuti dengan tandatangan Penyimpan Mohor Besar Raja-Raja.

Permukaan Mohor Besar Raja-Raja mengandungi jata kerajaan sembilan Negeri Melayu serta tertulis perkataan “Mohor

Besar Raja-Raja Negeri Melayu” dalam tulisan Jawi. Mesyuarat Majlis Raja-Raja pada 31 Ogos 1948 bersetuju menerima corak pada Mohor Besar Raja-Raja yang digunakan sehingga hari ini.

Sumber: Laman web rasmi Pejabat Penyimpan Mohor Besar Raja-Raja.

Kedudukan Majlis Raja-Raja dalam Perlembagaan Persekutuan

Berdasarkan peruntukan Perlembagaan Persekutuan, Majlis Raja-Raja mempunyai kuasa dan fungsi dalam sistem Raja Berperlembagaan. Majlis Raja-Raja boleh bertindak menggunakan budi bicara bagi melaksanakan fungsinya. Antara fungsi Majlis Raja-Raja termasuklah seperti yang berikut:

Mesyuarat Majlis Raja-Raja (Khas) Sempena Istiadat Melafaz Sumpah Jawatan dan Menandatangani Surat Sumpah Jawatan dan Surat Perisytiharan Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong XVI di Istana Negara, Kuala Lumpur pada Januari 2019.

Sumber: Istana Negara.

2

Bersetuju atau tidak bersetuju sebarang undang-undang yang memerlukan persetujuan Majlis Raja-Raja.

3

Memberikan nasihat berkaitan dengan pelantikan jawatan tertentu.

4

Menjadi rujukan dalam perubahan dasar berhubung dengan kedudukan istimewa orang Melayu, bumiputera di Sarawak dan Sabah dan kepentingan sah kaum lain.

Antara pelantikan yang memerlukan rundingan dengan Majlis Raja-Raja termasuklah pelantikan Ketua Audit Negara, Ketua Hakim Negara, hakim Mahkamah Atasan, Pengerusi dan ahli Suruhanjaya Pilihan Raya.

Majlis Raja-Raja merupakan institusi beraja di Malaysia. Berdasarkan peruntukan Perlembagaan Persekutuan, Majlis Raja-Raja melaksanakan peranan sebagai pengimbang dalam sistem demokrasi melalui dua cara, iaitu hak untuk dirundingi dalam beberapa pelantikan penting dan hak untuk membincangkan hal berhubung dengan dasar negara.

Kita sewajarnya menghargai peranan Majlis Raja-Raja dalam memakmurkan negara. Sebagai rakyat Malaysia, kita perlu berbangga dengan institusi ini kerana tidak wujud institusi seperti ini pada hari ini di negara lain.

3.3 Yang di-Pertuan Agong dan Raja dalam Perlembagaan Persekutuan

Raja Berperlembagaan merupakan sebahagian daripada pentadbiran negara apabila Perlembagaan Persekutuan mengiktiraf kedudukan dan peranan institusi beraja. Institusi beraja ini terdiri daripada institusi Majlis Raja-Raja, institusi beraja di negeri-negeri dan institusi Yang di-Pertuan Agong pada peringkat Persekutuan.

Institusi Yang di-Pertuan Agong

Jawatan Yang di-Pertuan Agong diwujudkan selepas negara mencapai kemerdekaan pada tahun 1957. Yang di-Pertuan Agong dipilih dalam kalangan raja yang memerintah di sembilan buah negeri dalam Persekutuan, iaitu Perlis, Kedah, Perak, Selangor, Negeri Sembilan, Johor, Pahang, Terengganu dan Kelantan. Pemilihan Yang di-Pertuan Agong dilaksanakan oleh Majlis Raja-Raja menurut kaedah yang ditetapkan dalam Perlembagaan Persekutuan dan Peraturan-peraturan Majlis Raja-Raja.

Seiring dengan kewujudan jawatan Yang di-Pertuan Agong, turut diperkenalkan jawatan Timbalan Yang di-Pertuan Agong berdasarkan Perlembagaan Persekutuan.

Yang di-Pertuan Agong	Nama Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong	Yang di-Pertuan Agong	Nama Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong
Pertama Negeri Sembilan	Almarhum Tuanku Abdul Rahman ibni Almarhum Tuanku Muhammad (31 Ogos 1957 – 1 April 1960).	Kesepuluh Negeri Sembilan	Almarhum Tuanku Ja'afar ibni Almarhum Tuanku Abdul Rahman (26 April 1994 – 25 April 1999).
Kedua Selangor	Almarhum Sultan Hisamuddin Alam Shah ibni Almarhum Sultan Alaidin Sulaiman Shah (14 April 1960 – 1 September 1960).	Kesebelas Selangor	Almarhum Sultan Salahuddin Abdul Aziz Shah Alhaj ibni Almarhum Sultan Hisamuddin Alam Shah Alhaj (26 April 1999 – 21 November 2001).
Ketiga Perlis	Almarhum Tuanku Syed Putra Alhaj ibni Almarhum Syed Hassan Jamalullail (21 September 1960 – 20 September 1965).	Kedua belas Perlis	Tuanku Syed Sirajuddin ibni Al-Marhum Tuanku Syed Putra Jamalullail (13 Disember 2001 – 12 Disember 2006).
Keempat Terengganu	Almarhum Sultan Ismail Nasiruddin Shah ibni Almarhum Sultan Zainal Abidin (21 September 1965 – 20 September 1970).	Ketiga belas Terengganu	Al-Wathiqu Billah Sultan Mizan Zainal Abidin ibni Al-Marhum Sultan Mahmud Al-Muktafi Billah Shah (13 Disember 2006 – 12 Disember 2011).
Kelima Kedah	Almarhum Sultan Abdul Halim Mu'adzam Shah ibni Almarhum Sultan Badlishah (21 September 1970 – 20 September 1975).	Keempat belas Kedah	Almarhum Almu'tasimu Billahi Muhibbuddin Tuanku Alhaj Abdul Halim Mu'adzam Shah ibni Almarhum Sultan Badlishah (13 Disember 2011 – 12 Disember 2016).
Keenam Kelantan	Almarhum Sultan Yahya Petra ibni Almarhum Sultan Ibrahim (21 September 1975 – 29 Mac 1979).	Kelima belas Kelantan	Kebawah Duli Yang Maha Mulia Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong Sultan Muhammad V (13 Disember 2016 – 6 Januari 2019).
Ketujuh Pahang	Almarhum Sultan Haji Ahmad Shah Al-Musta'in Billah ibni Almarhum Sultan Abu Bakar Ri'ayatuddin Al-Mu'adzam Shah (26 April 1979 – 25 April 1984).	Keenam belas Pahang	Kebawah Duli Yang Maha Mulia Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong Al-Sultan Abdullah Ri'ayatuddin Al-Mustafa Billah Shah ibni Almarhum Sultan Haji Ahmad Shah Al-Musta'in Billah (mulai 31 Januari 2019).
Kelapan Johor	Almarhum Sultan Iskandar ibni Almarhum Sultan Ismail (26 April 1984 – 25 April 1989).		
Kesembilan Perak	Almarhum Sultan Azlan Muhibbuddin Shah ibni Almarhum Sultan Yussuf Izzuddin Shah Ghafarullahu-lah (26 April 1989 – 25 April 1994).		

Senarai Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong yang pertama hingga ke-16.

Sumber: Laman web rasmi Pejabat Penyimpan Mohor Besar Raja-Raja.

Senarai dan gambar Yang di-Pertuan Agong.

Kedudukan Yang di-Pertuan Agong

Kedudukan Yang di-Pertuan Agong sebagai Ketua Utama Negara termaktub dalam Perkara 32 Perlembagaan Persekutuan. Sebagai Ketua Utama Negara, Yang di-Pertuan Agong menjadi punca kedaulatan, ketaatan, perpaduan, kebesaran dan kemuliaan negara.

PERLEMBAGAAN PERSEKUTUAN Bahagian IV PERSEKUTUAN

Bab 1—Ketua Utama Negara

Perkara 32: Ketua Utama Negara bagi Persekutuan, dan Isterinya

- (1) Maka hendaklah ada seorang Ketua Utama Negara bagi Persekutuan, digelar Yang di-Pertuan Agong, yang hendaklah diberi keutamaan daripada segala orang di dalam Persekutuan dan yang tidak boleh dikenakan apa-apa jua pun prosiding di dalam mana-mana mahkamah kecuali di dalam Mahkamah Khas yang ditubuhkan di bawah Bahagian XV.
- (2) Isteri Yang di-Pertuan Agong (digelar Raja Permaisuri Agong) hendaklah diberi keutamaan daripada segala orang lain di dalam Persekutuan selepas Yang di-Pertuan Agong.
- (3) Yang di-Pertuan Agong hendaklah dipilih oleh Majlis Raja-Raja bagi tempoh lima tahun, tetapi boleh pada bila-bila masa meletakkan jawatannya melalui surat yang ditandatangani sendiri olehnya yang ditujukan kepada Majlis Raja-Raja atau boleh dipecat daripada jawatannya oleh Majlis Raja-Raja, dan hendaklah berhenti memegang jawatan apabila terhenti menjadi Raja.

Perkara 32 Perlembagaan Persekutuan yang memperuntukkan kedudukan Yang di-Pertuan Agong.

Sumber: Lembaga Penyelidikan Undang-Undang, 2019. *Perlembagaan Persekutuan*. Petaling Jaya: International Law Book Services.

Keutamaan Kedudukan dalam Persekutuan

1. Yang di-Pertuan Agong.
2. Raja Permaisuri Agong.
3. Raja-raja dan Pemangku Raja.
4. Yang di-Pertua bagi Negeri-negeri.
5. Bekas Raja Permaisuri Agong yang menerima saraan Diraja daripada Kerajaan Persekutuan.
6. Perdana Menteri.
7. Timbalan Perdana Menteri.

Institusi beraja merupakan penaung rakyat, melangkaui semua agama, bangsa, budaya dan fahaman politik. Sebagai rakyat Malaysia, menjadi tanggungjawab kita untuk memartabatkan institusi beraja kerana institusi ini menjadi lambang kedaulatan negara.

Negara melakar sejarah apabila Tuanku Abdul Halim Mu'adzam Shah ibni Almarhum Sultan Badlishah ditabal menjadi Yang di-Pertuan Agong V (1970–1975), dan Yang di-Pertuan Agong XIV (2011–2016).

Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong V (21 September 1970 – 20 September 1975).

Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong XIV (13 Disember 2011 – 12 Disember 2016).

Sumber: Istana Negara.

Bagaimanakah Yang di-Pertuan Agong dipilih?

Bincangkan cara menunjukkan kesetiaan kepada raja dan negara.

Kuasa Yang di-Pertuan Agong

Yang di-Pertuan Agong mempunyai kuasa atau peranan yang luas dalam pemerintahan negara meliputi kuasa eksekutif, perundangan dan kehakiman.

Kuasa Eksekutif

- Yang di-Pertuan Agong bertindak mengikut nasihat Jemaah Menteri.

Melantik Perdana Menteri dan Jemaah Menteri

- Yang di-Pertuan Agong melantik seorang Ahli Dewan Rakyat yang pada budi bicara baginda mendapat kepercayaan sebilangan besar ahli Dewan Rakyat sebagai Perdana Menteri.
- Baginda dengan nasihat Perdana Menteri melantik Menteri-menteri, Timbalan-timbalan Menteri daripada Ahli Dewan Rakyat atau Dewan Negara.

Pelantikan Jawatan Penting

- Yang di-Pertuan Agong melantik Peguam Negara, Panglima Angkatan Tentera dan Ketua Audit Negara.
- Baginda juga melantik Ahli Suruhanjaya Pilihan Raya, Ahli Suruhanjaya Polis dan sejumlah ahli dalam Majlis Angkatan Tentera.

Ketenteraan

- Yang di-Pertuan Agong ialah pemerintah tertinggi seluruh Angkatan Tentera Malaysia.
- Baginda dibantu oleh Majlis Angkatan Tentera yang bertanggungjawab di bawah kuasa baginda bagi pemerintahan, tatatertib dan pentadbiran angkatan tentera serta perkara yang bersangkutan dengan gerakan tentera.

Diplomatik

- Yang di-Pertuan Agong melantik diplomat Malaysia ke luar negara.
- Baginda juga menerima menghadap diplomat asing sebelum mereka mula menjalankan tugas di Malaysia.

Mengapakah perkataan “Urusan Seri Paduka Baginda” tercatat pada sampul surat urusan kerajaan?

Perlembagaan Persekutuan berkaitan dengan Bahagian V Negeri-Negeri.

Kuasa dan Peranan Yang di-Pertuan Agong

Kuasa Perundangan

- Yang di-Pertuan Agong memperkenalkan sesuatu Rang Undang-Undang yang melalui proses pembentangan di Dewan Rakyat dan Dewan Negara.

Persidangan Parlimen

- Yang di-Pertuan Agong mempunyai kuasa memanggil Parlimen bersidang.
- Baginda juga berkuasa memberhentikan dan membubarkan Parlimen.

Agama

- Yang di-Pertuan Agong merupakan Ketua Agama Islam di negeri baginda sendiri, Wilayah Persekutuan, Melaka, Pulau Pinang, Sarawak dan Sabah.
- Ketua agama Islam di negeri-negeri lain ialah sultan atau raja yang memerintah di negeri masing-masing.

Hak dan Keistimewaan

- Yang di-Pertuan Agong bertanggungjawab menjaga serta melindungi kedudukan istimewa orang Melayu dan bumiputera di Sarawak dan Sabah.
- Baginda juga bertanggungjawab melindungi kepentingan sah kaum lain di Malaysia.

Pengisytiharan Darurat

- Yang di-Pertuan Agong boleh membuat pengisytiharan darurat.
- Pengisytiharan darurat dibuat setelah baginda memastikan kebenaran wujudnya keadaan yang mengancam keselamatan awam dan ekonomi negara.

Kuasa Kehakiman

- Yang di-Pertuan Agong melantik hakim Mahkamah Atasan atas nasihat Perdana Menteri setelah dipertimbangkan oleh Suruhanjaya Pelantikan Kehakiman dan berunding dengan Majlis Raja-Raja.
- Hakim Mahkamah Atasan terdiri daripada Ketua Hakim Negara, Presiden Mahkamah Rayuan, Hakim Besar Mahkamah Tinggi Malaya, Hakim Besar Mahkamah Tinggi Sarawak dan Sabah, Hakim Mahkamah Persekutuan, Hakim Mahkamah Rayuan dan Hakim Mahkamah Tinggi.

Kuasa Pengampunan

- Dalam hal jenayah di Wilayah Persekutuan, seseorang yang sudah dihukum boleh memohon keampunan daripada Yang di-Pertuan Agong.
- Baginda akan bertindak atas nasihat Lembaga Pengampunan.
- Baginda berkuasa mengampunan, menangguhkan dan meringankan hukuman yang dijatuhkan oleh Mahkamah Tentera, Mahkamah Syariah di Melaka, Pulau Pinang, Sabah, Sarawak dan Wilayah Persekutuan.

Kesetiaan kepada raja dan negara merupakan prinsip kedua Rukun Negara. Sebagai warganegara yang patriotik, kita mesti mengamalkan prinsip tersebut bagi menzahirkan taat setia kepada Yang di-Pertuan Agong, tonggak pemerintahan negara.

3.4 Amalan Demokrasi dan Pengasingan Kuasa

Demokrasi Berparlimen diterima sebagai sistem pentadbiran negara. Ciri demokrasi seperti amalan pilihan raya, jaminan kepada kebebasan asasi serta pembahagian kuasa pada peringkat Persekutuan dan negeri dinyatakan secara jelas dalam Perlembagaan Persekutuan.

Amalan Pilihan Raya

Pilihan raya ialah elemen penting yang menandakan wujudnya amalan demokrasi di negara kita. Pada asasnya, pilihan raya umum diadakan dalam tempoh lima tahun. Pilihan raya diadakan sejak negara kita mencapai kemerdekaan membuktikan amalan demokrasi dilaksanakan di Malaysia sehingga hari ini.

Antara parti politik yang terlibat dalam pilihan raya bagi memperoleh mandat daripada rakyat untuk memerintah.

Sumber: <https://www.spr.gov.my>.
Dicapai pada 27 November 2020.

Kempen pilihan raya membolehkan rakyat mengenali calon dan memahami manifesto parti yang bertanding.

Sumber: Arkib Negara Malaysia.

Rakyat menyemak nama pada daftar pemilih sebelum mengundi.

Undian dilakukan dengan menggunakan prosedur yang telus dan sistematik.

Undi ialah rahsia dan merupakan bukti keabsahan kerajaan yang dipilih rakyat.

Sumber: Arkib Negara Malaysia.

Poster "Jom Kita Mengundi" yang dikeluarkan oleh Jabatan Penerangan Malaysia untuk menggalakkan orang ramai menunaikan tanggungjawab mengundi.

Membuat Interpretasi

Tafsirkan "Undi anda penentu masa depan negara" dalam poster tersebut.

Parti politik yang berdaftar dengan Suruhanjaya Pilihan Raya sehingga 1 September 2020.

Sebagai rakyat dalam sebuah negara demokrasi, kita sewajarnya memahami kepentingan pilihan raya yang memberikan mandat untuk membentuk kerajaan. Warganegara yang layak mengundi perlu menunaikan hak dan tanggungjawab melalui pilihan raya untuk memilih pemimpin berwibawa bagi mencorakkan pemerintahan demi kemakmuran negara.

Kebebasan Asasi

Kebebasan asasi atau hak asasi merupakan hak yang dimiliki oleh seseorang individu di sisi undang-undang. Perlembagaan Persekutuan menggariskan peruntukan berkaitan dengan kebebasan asasi. Antaranya termasuklah kebebasan diri, kebebasan beragama, hak berkenaan dengan pendidikan serta kebebasan bersuara, berhimpun dan berpersatuan.

Kebebasan asasi yang diperuntukkan dalam perlembagaan tidak bersifat mutlak, tetapi tertakluk pada sekatan yang ditentukan oleh undang-undang yang digubal oleh Parlimen Malaysia. Sekatan tersebut bertujuan memastikan ketenteraman dan kesejahteraan awam terjamin dalam masyarakat yang demokratik.

Kebebasan bersuara termasuklah kebebasan media yang dikawal oleh Akta Hasutan 1948 serta Akta Mesin Cetak dan Penerbitan 1984.

SUHAKAM

Suruhanjaya Hak Asasi Manusia Malaysia (SUHAKAM) merupakan institusi Hak Asasi Kebangsaan yang ditubuhkan di bawah Akta Suruhanjaya Hak Asasi Manusia Malaysia 1999, Akta 597. SUHAKAM berperanan bagi mempromosikan dan melindungi hak asasi semua orang di negara ini.

Perlembagaan Persekutuan berkaitan dengan Kebebasan Asasi.

Pengasingan Kuasa dalam Pemerintahan

Pengasingan kuasa diamalkan sejak negara mencapai kemerdekaan hingga hari ini. Kuasa pemerintahan di negara kita dibahagikan kepada tiga badan, iaitu badan perundangan (legislatif), eksekutif (pelaksana) dan kehakiman (judisiari). Kuasa badan tersebut ditentukan oleh Perlembagaan Persekutuan. Yang di-Pertuan Agong sebagai Ketua Utama Negara merupakan punca kuasa kepada ketiga-tiga badan ini.

Struktur Pentadbiran Persekutuan.

Persidangan Pertama Parlimen Persekutuan Tanah Melayu pada bulan September 1959.

Sumber: Portal rasmi Parlimen Malaysia.

Kabinet (Jemaah Menteri) selepas merdeka diketuai oleh Perdana Menteri, Tunku Abdul Rahman Putra al-Haj (duduk di tengah).

Sumber: Arkib Negara Malaysia.

The Lord High Chancellor Britain (berdiri di tengah) bersama-sama hakim Tanah Melayu selepas mesyuarat khas di Mahkamah Agung Kuala Lumpur sejurus kemerdekaan.

Badan Perundangan

Badan perundangan berfungsi menggubal undang-undang. Badan perundangan pada peringkat Kerajaan Persekutuan ialah Parlimen. Badan perundangan pada peringkat Kerajaan Negeri pula ialah Dewan Undangan Negeri (DUN).

Parlimen

Parlimen ialah badan perundangan tertinggi di Malaysia. Parlimen terdiri daripada tiga komponen, iaitu Yang di-Pertuan Agong, Dewan Rakyat dan Dewan Negara. Parlimen merupakan lambang demokrasi dan mencerminkan aspirasi rakyat melalui perwakilan yang dipilih.

Parlimen berkuasa menggubal undang-undang. Selain itu, Parlimen juga boleh membuat pindaan undang-undang Persekutuan sedia ada, menyemak dasar kerajaan, meluluskan perbelanjaan kerajaan dan sistem cukai yang baharu.

Yang di-Pertuan Agong

- Salah satu komponen dalam badan perundangan.

Ilustrasi bangunan Parlimen menunjukkan lokasi Dewan Negara dan Dewan Rakyat.

Dewan Negara atau Senat

- Dewan tertinggi dalam sistem perundangan negara.
- Membahaskan rang undang-undang yang diluluskan oleh Dewan Rakyat dengan lebih teliti.

Dewan Rakyat atau Perwakilan

- Dewan yang ahlinya dipilih oleh rakyat melalui pilihan raya.
- Menggubal dan meluluskan undang-undang pada peringkat Dewan Rakyat.

Dewan Undangan Negeri Sarawak.

Dewan Undangan Negeri (DUN)

Di Malaysia, terdapat DUN di setiap negeri kecuali bagi Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur, Labuan dan Putrajaya. Ketiga-tiga wilayah tersebut hanya mempunyai ahli Parlimen.

Dewan ini terdiri daripada Sultan atau Yang di-Pertua Negeri selaku ketua negeri, Speaker Dewan dan Ahli Dewan Undangan Negeri (ADUN) yang dipilih melalui pilihan raya peringkat negeri. DUN berfungsi untuk menggubal undang-undang bagi negeri masing-masing.

Mengapakah Parlimen mempunyai dua dewan?

Keahlian Dewan Negara.
Keahlian Dewan Rakyat.

Badan Eksekutif

Badan eksekutif ialah badan pemerintah yang melaksanakan kuasa eksekutif mengikut Perlembagaan Persekutuan. Badan eksekutif peringkat Kerajaan Persekutuan ialah Jemaah Menteri manakala badan eksekutif peringkat Kerajaan Negeri ialah Majlis Mesyuarat Kerajaan Negeri.

Jemaah Menteri (Kabinet)

- Jemaah Menteri terdiri daripada Perdana Menteri dan menteri seperti Menteri Kewangan, Menteri Pendidikan dan Menteri Kesihatan.
- Tugas utama Jemaah Menteri menggubal dasar negara dan melaksanakan pembangunan.
- Perdana Menteri mengetuai Jemaah Menteri, memimpin kerajaan dan menjalankan pentadbiran pada peringkat Kerajaan Persekutuan.
- Menteri mengetuai kementerian untuk melaksanakan dasar kerajaan yang diputuskan oleh Jemaah Menteri.
- Anggota Jemaah Menteri berpegang pada prinsip tanggungjawab bersama secara kolektif kepada Parlimen. Setiap menteri mesti mempertahankan keputusan yang dibuat oleh Jemaah Menteri.
- Sekiranya seseorang menteri tidak bersetuju dengan dasar kerajaan, beliau hendaklah meletakkan jawatan sebagai ahli Jemaah Menteri.

Sistem Jemaah Menteri Kesultanan Melayu Kelantan

Pada abad ke-19, Sultan Muhammad II membentuk Sistem Jemaah Menteri bagi melicinkan pemerintahan Kesultanan Melayu Kelantan.

Lapan badan Jemaah Menteri ditubuhkan dan setiap satunya dianggotai oleh empat orang pembesar. Jemaah Menteri tersebut terdiri daripada:

- Jemaah Penasihat Raja.
- Jemaah Menteri Istana.
- Jemaah Menteri Keadilan dan Kehakiman.
- Jemaah Menteri Dalam Negeri.
- Jemaah Menteri Luar.
- Jemaah Menteri Perbendaharaan.
- Jemaah Menteri Peperangan.
- Jemaah Menteri Pentadbiran dan Pengimarah Negeri.

Mengapakah Jemaah Menteri berpegang pada prinsip tanggungjawab bersama?

Istiadat Mengangkat Sumpah Jawatan dan Setia serta Sumpah Simpan Rahsia sebagai Perdana Menteri.

Sumber: Istana Negara.

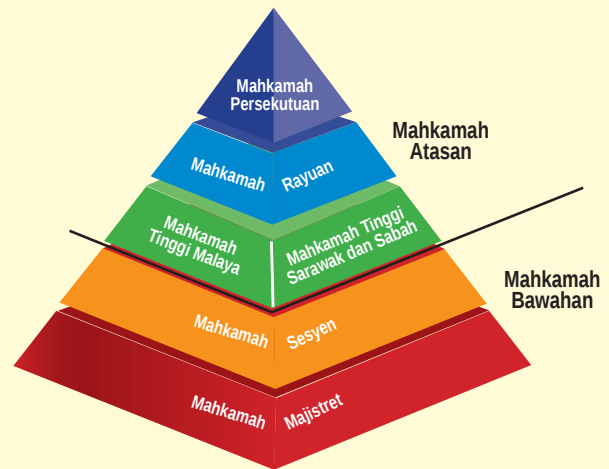
Majlis Mesyuarat Kerajaan Negeri

- Pada peringkat negeri, kuasa eksekutif terletak pada Sultan atau Raja atau Yang di-Pertua Negeri.
- Bagi negeri di Semenanjung Malaysia, kuasa eksekutif ini dilaksanakan oleh Majlis Mesyuarat Kerajaan Negeri atau EXCO (Executive Council). Di Sarawak dan Sabah, badan eksekutif negeri dikenali sebagai Kabinet Negeri.
- Pentadbiran Kerajaan Negeri diketuai oleh Menteri Besar atau Ketua Menteri.

Badan Kehakiman

Badan kehakiman ialah badan yang bertanggungjawab mentafsirkan dan melaksanakan undang-undang serta mempertahankan Perlembagaan Persekutuan.

- Badan kehakiman diketuai oleh Ketua Hakim Negara. Kuasa badan kehakiman dilaksanakan oleh mahkamah.
- Hakim dilantik untuk memastikan sistem kehakiman dan keadilan ditegakkan di negara kita.
- Peranan badan kehakiman adalah untuk mengadili pertikaian antara pemerintah dengan rakyat mahupun sesama rakyat.
- Badan kehakiman juga menyelesaikan konflik Kerajaan Negeri dan Kerajaan Persekutuan.
- Fungsi badan kehakiman bergantung pada status mahkamah yang terdiri daripada Mahkamah Atasan dan Mahkamah Bawahan serta Mahkamah Khas.
- Selain itu, terdapat mahkamah pada peringkat negeri, iaitu Mahkamah Syariah serta Mahkamah Anak Negeri di Sarawak dan Sabah.

Hierarki badan kehakiman di Malaysia.

Sumber: <http://www.kehakiman.gov.my/ms/mengenai-kami/mahkamah/mahkamah-tinggi/latar-belakang>. Dicapai pada 16 Julai 2020.

Hakim mestilah bebas daripada pengaruh politik bagi memastikan badan kehakiman sebagai institusi keadilan. Hal ini dapat menjamin integriti badan kehakiman sebagai badan yang bertanggungjawab menjamin keadilan sosial demi kesejahteraan rakyat. Sebagai individu yang mempunyai hak yang dijamin oleh perlembagaan, kita sewajarnya memahami kepentingan menjunjung prinsip keluhuran perlembagaan dan kedaulatan undang-undang seperti yang tersurat dalam Rukun Negara.

Pengasingan kuasa dalam pemerintahan negara penting untuk mewujudkan pemerintahan yang adil dan saksama. Pengasingan kuasa dapat membentuk konsep semak dan imbang dalam pemerintahan supaya kuasa pemerintahan tidak dikuasai oleh seseorang atau sesebuah institusi.

Mahkamah Khas

Tidak terletak dalam hierarki mahkamah biasa, antaranya:

- Mahkamah Khas Raja-Raja.
- Mahkamah Tentera.

AKTIVITI

Dengan merujuk pelbagai sumber, bandingkan bidang kuasa Mahkamah Tinggi dengan Mahkamah Sesyen dan Mahkamah Majistret.

Bentangkan dapatan anda di hadapan kelas.

3.5 Keunikan Amalan Demokrasi Berparlimen di Negara Kita

Keunikan amalan Demokrasi Berparlimen dapat dilihat dari aspek gabungan unsur tradisional dan moden, mekanisme semak dan imbang, kuasa budi bicara raja serta kerjasama politik.

Gabungan Unsur Tradisional dan Moden dalam Pentadbiran

Keunikan pemerintahan di Malaysia teradun antara unsur tradisional dengan moden. Unsur tradisional terletak pada kedudukan raja sebagai warisan sosiopolitik masyarakat Melayu. Unsur moden pula ialah Demokrasi Berparlimen berdasarkan model Westminster England.

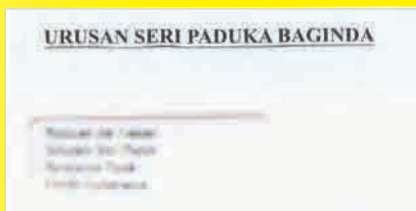
Kombinasi Raja Berperlembagaan dan Demokrasi Berparlimen merupakan kaedah terbaik untuk mengimbangi amalan demokrasi dalam persekitaran sosiopolitik di negara kita yang mempunyai kepelbagaian bangsa, agama dan budaya.

Kajian Kes

Unsur tradisional dalam pentadbiran

Teliti gambar yang berikut dan jawab semua soalan di bawah.

1. Apakah unsur tradisional yang terdapat pada ketiga-tiga gambar di atas?
2. Senaraikan perkara lain yang mengandungi elemen unsur tradisional dalam urusan rasmi.
3. Jelaskan kepentingan unsur tradisional dalam pentadbiran.
4. Bagaimanakah unsur tradisional dapat memupuk persefahaman ke arah perpaduan?

Mekanisme Semak dan Imbang dalam Pentadbiran

Sistem Raja Berperlembagaan dan Demokrasi Berparlimen mewujudkan mekanisme semak dan imbang dalam pemerintahan di negara kita.

Pemerintahan beraja berperanan bagi mengimbangi pemerintahan demokrasi kerana raja berkecuali dalam hal politik, ekonomi dan dasar negara.

Kuasa pengimbang yang ada pada raja mampu meredakan konflik yang berlaku dalam demokrasi seperti pertikaian parti politik yang pelbagai ideologi dan perselisihan antara kaum.

Mekanisme semak dan imbang juga berlaku melalui pengasingan kuasa, iaitu badan perundangan, eksekutif dan kehakiman. Badan perundangan diberi peranan menggubal undang-undang yang akan dilaksanakan oleh badan eksekutif. Sekiranya timbul konflik dan kekeliruan, penyelesaian dibuat melalui badan kehakiman.

Kuasa Budi Bicara Raja

Secara umumnya, kuasa budi bicara raja ialah kuasa yang boleh dilaksanakan oleh baginda tanpa mendengar atau menurut nasihat ketua kerajaan dalam perkara tertentu.

Perlembagaan Persekutuan memperuntukkan kuasa budi bicara kepada Yang di-Pertuan Agong dalam soal pelantikan ketua Kerajaan Persekutuan, iaitu Perdana Menteri. Raja dan Yang di-Pertua Negeri mempunyai kuasa budi bicara melantik ketua Kerajaan Negeri, iaitu Menteri Besar dan Ketua Menteri.

Yang di-Pertuan Agong juga mempunyai kuasa budi bicara untuk tidak memperkenankan permintaan pembubaran Parlimen. Raja dan Yang di-Pertua Negeri pula mempunyai kuasa budi bicara tidak memperkenankan pembubaran DUN.

Kerjasama Politik

Kerjasama politik menekankan soal perkongsian kuasa antara kaum berdasarkan prinsip tolak ansur, perundingan dan pengorbanan bagi memastikan suara setiap kaum diwakili.

Permuafakatan pelbagai parti politik dalam satu gabungan membolehkan parti politik membentuk kerajaan dan berkongsi kuasa dalam pemerintahan di negara kita.

Sejak pilihan raya pada tahun 1955, gabungan parti berasaskan kaum dibentuk atas nama Parti Perikatan. Gabungan ini kemudiannya dikenali sebagai Barisan Nasional. Parti ini memenangi 13 kali pilihan raya umum untuk membentuk Kerajaan Persekutuan.

Pada Pilihan Raya Umum ke-14 tahun 2018, kerjasama politik telah membolehkan Pakatan Harapan memenangi pilihan raya untuk membentuk Kerajaan Persekutuan.

Kerjasama Politik di Malaysia

Tahun Pembentukan	Kerjasama politik
1954	Parti Perikatan
1962	Parti Perikatan Sarawak Parti Perikatan Sabah
1974	Parti Perikatan menukar nama kepada Barisan Nasional (BN)
1990	Angkatan Perpaduan Ummah (APU)
1999	Barisan Alternatif (BA)
2008	Pakatan Rakyat (PR)
2015	Pakatan Harapan (PH)
2018	Gabungan Parti Sarawak (GPS) Gabungan Bersatu Sabah (GBS)

Pada bulan Februari 2020, Perikatan Nasional menerajui negara kita menggantikan Pakatan Harapan.

Kita perlu memahami demokrasi sebagai salah satu asas pemerintahan negara. Malaysia mengamalkan prinsip demokrasi dengan mengambil kira kepentingan nilai tempatan dan warisan budaya bangsa. Demokrasi Berparlimen dilaksanakan di negara kita dengan cara tersendiri yang mengutamakan kestabilan politik dan kesejahteraan rakyat. Demokrasi Berparlimen pada asasnya memberikan hak sama rata kepada setiap warganegara, dikawal dan diseimbangkan dengan kedaulatan Raja Berperlembagaan.

Malaysia mempunyai bentuk pemerintahan yang unik dengan ciri tersendiri. Kombinasi Raja Berperlembagaan dan Demokrasi Berparlimen membentuk pentadbiran yang sistematik dan unggul. Sistem Raja Berperlembagaan dan Demokrasi Berparlimen berjaya mewujudkan kestabilan. Hal ini membawa kemajuan dalam pelbagai bidang sejak merdeka hingga hari ini. Sebagai rakyat Malaysia yang cinta akan negara, kita sewajarnya menyedari kepentingan taat setia kepada pemerintah demi kemakmuran bangsa dan negara.

RAJA BERPERLEMBAGAAN DAN DEMOKRASI BERPARLIMEN

Latar Belakang Pemerintahan Beraja dan Demokrasi Berparlimen

- Pemerintahan Beraja Kesultanan Melayu Melaka
- Sebelum Perang Dunia Kedua
- Semasa Pendudukan Jepun
- Selepas Perang Dunia Kedua
- Raja Berperlembagaan dan Demokrasi Berparlimen Selepas Merdeka

Sejarah dan Kedudukan Institusi Majlis Raja-Raja

- Pembentukan Durbar Negeri-negeri Melayu Bersekutu (NNMB)
- Majlis Sultan-Sultan Semasa Malayan Union
- Majlis Raja-Raja Semasa Persekutuan Tanah Melayu 1948
- Majlis Raja-Raja Selepas Merdeka
- Kedudukan Majlis Raja-Raja dalam Perlembagaan Persekutuan

Yang di-Pertuan Agong dan Raja dalam Perlembagaan Persekutuan

- Institusi Yang di-Pertuan Agong
- Kedudukan Yang di-Pertuan Agong
- Kuasa Yang di-Pertuan Agong

Amalan Demokrasi dan Pengasingan Kuasa

- Amalan Pilihan Raya
- Kebebasan Asasi
- Pengasingan Kuasa dalam Pemerintahan

Keunikan Amalan Demokrasi Berparlimen di Negara Kita

- Gabungan Unsur Tradisional dan Moden dalam Pentadbiran
- Mekanisme Semak dan Imbang dalam Pentadbiran
- Kuasa Budi Bicara Raja
- Kerjasama Politik

Aktiviti 1: Perbincangan Bebas (Free Discussion)

Arahan:

Perbincangan murid dalam kumpulan kecil dan seterusnya dalam kumpulan besar. Murid dibahagikan kepada beberapa kumpulan kecil dan membincangkan tugas yang diberikan. Semasa sesi perbincangan, lantik seorang murid sebagai pemudah cara.

1. Maklumat yang berikut ialah petikan sebahagian daripada kandungan Akta Lambang dan Nama (Mencegah Penggunaan Tidak Wajar) 1963.

Larangan mengguna lambang, nama dan rupa gambar dengan tidak wajar

3. (1) Walau apa pun apa-apa jua yang terkandung dalam mana-mana undang-undang yang sedang berkuat kuasa, tiada seorang pun boleh, kecuali dengan kebenaran bertulis Menteri-
 - (a) mengguna apa-apa nama ternyata atau lambang ternyata atau apa-apa tiruan serupa mengenainya, bagi maksud apa-apa perdagangan, perniagaan, pekerjaan atau profesion;
 - (b) mengguna bagi maksud, atau memperagakan sebagai suatu iklan bagi, apa-apa perniagaan, perdagangan, pekerjaan atau profesion, atau menjual, apa-apa fotograf, lukisan atau rupa lain gambar Yang di-Pertuan Agong atau Raja Permaisuri Agong;

Berdasarkan maklumat di atas, lakukan aktiviti yang berikut:

- i. Perbincangan murid dalam kumpulan kecil.
 - (a) Apakah yang dimaksudkan “nama ternyata” atau “lambang ternyata” dalam perkara 3.1 (a) dalam akta tersebut?
 - (b) Mengapakah larangan 3.1 (b) dikuatkuasakan?
 - (c) Bagaimanakah cara menghormati lambang negara dan institusi Yang di-Pertuan Agong?
- ii. Perbincangan dalam kumpulan besar.

Dengan bimbingan guru sebagai pemudah cara, kongsikan maklumat hasil perbincangan dengan kumpulan lain dalam bentuk perbincangan bebas.

Pembelajaran Abad Ke-21

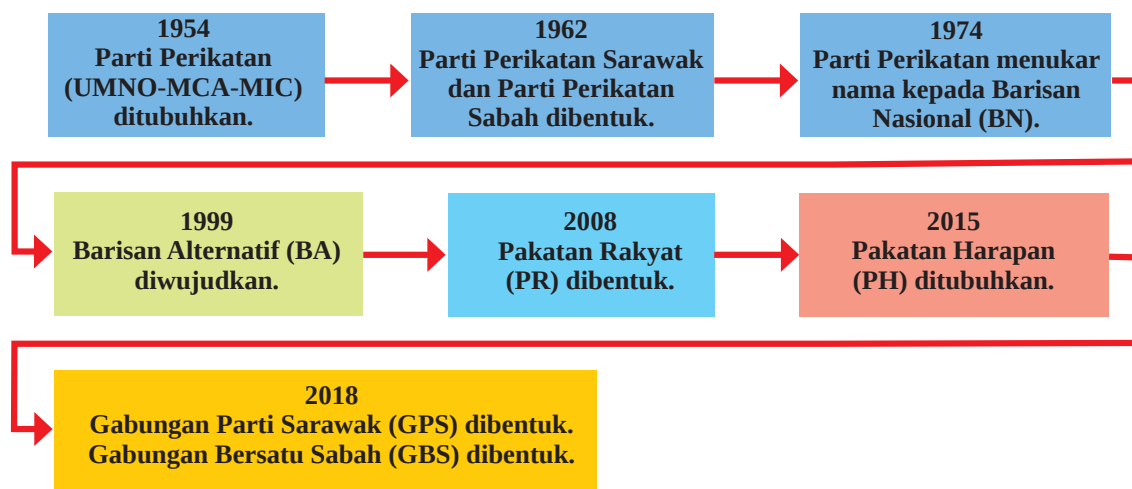
Aktiviti 2: Fikir-Pasang-Kongsi (Think-Pair-Share)

Arahan:

1. Murid dikehendaki memikirkan tajuk/soalan yang diberikan secara individu.
2. Murid kemudiannya berbincang dengan rakan/pasangan.
3. Murid seterusnya berkongsi maklumat/hasil perbincangan dengan pasangan lain/kumpulan/kelas.

Tajuk: Kerjasama Politik di Negara Kita

Carta alir yang berikut berkaitan dengan perkembangan kerjasama politik dalam amalan demokrasi di negara kita.

Berdasarkan maklumat di atas, lakukan aktiviti yang berikut:

1. Aktiviti individu: catat maklumat berkaitan dengan tajuk di atas berdasarkan aspek yang berikut:
 - (a) **Ciri kerjasama politik**
Jelaskan ciri kerjasama politik.
 - (b) **Faktor perkembangan**
Mengapakah kerjasama politik berkembang dalam amalan demokrasi di negara kita hingga hari ini?
 - (c) **Nilai dan Patriotisme**
Sebagai rakyat dalam negara yang masyarakatnya berbilang kaum, apakah sikap yang perlu kita amalkan untuk menjamin kestabilan politik?
2. Aktiviti berpasangan:
Secara berpasangan, kongsi maklumat yang diperoleh dan dibuat penambahbaikan serta pamerkan di sudut maklumat hasil perbincangan keseluruhan.
3. Aktiviti berkumpulan:
Bentuk kumpulan kecil dengan rakan pasangan lain, kongsi maklumat yang diperoleh.

Pemahaman dan Pemikiran Kritis

1. Petikan yang berikut merupakan sebahagian titah Kebawah Duli Yang Maha Mulia Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong XVI, Al-Sultan Abdullah Ri'ayatuddin Al-Mustafa Billah Shah ibni Almarhum Sultan Haji Ahmad Shah Al-Musta'in Billah, bersempena dengan Istiadat Pembukaan Mesyuarat Pertama, Penggal Ketiga, Parlimen Malaysia pada 18 Mei 2020.

Ahli-ahli Yang Berhormat,

Sesungguhnya, Beta telah menggalas amanah dengan telus dan adil selaras dengan konsep Raja Berperlembagaan dan Demokrasi Berparlimen yang menjadi tunjang amalan negara kita. Pada masa yang sama, Beta juga menghargai kematangan dan kerjasama semua Ahli-ahli Yang Berhormat dan rakyat jelata yang telah memainkan peranan dengan penuh berhemah dan beretika sehingga membolehkan Beta menggalas amanah ini.

Sumber: <http://www.kabinet.gov.my/bkpp/index.php/perkhidmatan/koleksi-titah-ydp-agong>. Dicapai pada 16 Julai 2020.

BAB 3

- (a) Apakah maksud Raja Berperlembagaan?
- (b) Siapakah Ahli-ahli Yang Berhormat?
- (c) Bagaimanakah Ahli-ahli Yang Berhormat berperanan dalam sistem pemerintahan di negara kita?
- (d) Mengapakah sistem Raja Berperlembagaan dan Demokrasi Berparlimen perlu dipertahankan?

2. Maklumat yang berikut merupakan petikan berita daripada akhbar tempatan.

Dewan Negara lulus pindaan Perlembagaan turunkan umur mengundi kepada 18 tahun

KUALA LUMPUR: Selepas 10 hari Rang Undang-Undang (RUU) Perlembagaan (Pindaan) 2019 diluluskan di Dewan Rakyat, ia diluluskan di Dewan Negara hari ini dengan majoriti dua pertiga. Dengan kelulusan pindaan terhadap Perlembagaan Persekutuan ini, pilihan raya pada masa hadapan akan menyaksikan pengundi berumur 18 tahun dibenarkan mengundi dan menjadi calon berbanding umur 21 tahun sebelum ini, selain pendaftaran pengundi akan dilakukan secara automatik.

Sumber: Berita Harian, Khamis 25 Julai 2019.

Berdasarkan petikan berita di atas, Parlimen Malaysia meluluskan pindaan Perlembagaan Persekutuan berkaitan dengan had umur mengundi dan menjadi calon dalam pilihan raya di negara kita.

- (a) Bilakah had umur mengundi diturunkan kepada 18 tahun?
- (b) Apakah rasional umur kelayakan mengundi diturunkan daripada 21 tahun kepada 18 tahun?
- (c) Sejauh manakah golongan belia dapat memberikan sumbangan kepada demokrasi di negara ini melalui penurunan had umur mengundi kepada 18 tahun?

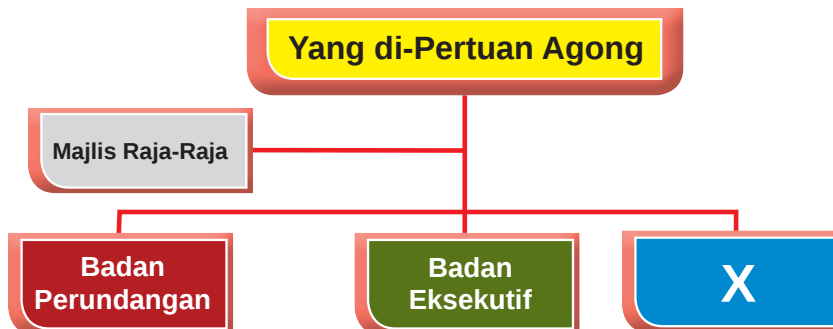
Pemahaman dan Pemikiran Kritis

1. Gambar yang berikut berkaitan dengan cap Mohor Besar Raja-Raja.

Apakah kepentingan cap mohor tersebut?

- A. Mengiktiraf kerajaan yang dipilih rakyat
 - B. Mengesahkan pelantikan Jemaah Menteri
 - C. Melambangkan kedaulatan Raja-raja Melayu
 - D. Meluluskan undang-undang yang digubal Parlimen
2. Rajah yang berikut berkaitan dengan pembahagian kuasa dalam sistem pemerintahan negara kita.

Yang manakah antara berikut kuasa Badan X?

- A. Mentafsir perlembagaan
 - B. Meluluskan undang-undang
 - C. Menggubal dasar-dasar negara
 - D. Membahaskan perbelanjaan kerajaan
3. Pernyataan yang berikut berkaitan dengan badan eksekutif pada peringkat Kerajaan Persekutuan.

Jemaah Menteri terdiri daripada Perdana Menteri dan Menteri-menteri yang memegang portfolio tertentu.

Apakah peranan badan tersebut?

- A. Meluluskan sistem cukai baharu
- B. Melaksanakan dasar-dasar negara
- C. Menggubal undang-undang negara
- D. Mengadili pertikaian antara pemerintah dengan rakyat

Nilai, Patriotisme dan Iktibar

- Pemerintahan negara yang berakar umbi daripada tradisi budaya mesti dipelihara untuk mengekalkan jati diri bangsa.
- Sistem Raja Berperlembagaan dan Demokrasi Berparlimen terbukti berjaya mewujudkan kestabilan politik, kemakmuran ekonomi dan kesejahteraan sosial.
- Sebagai rakyat berjiwa patriotik, prinsip Kesetiaan kepada Raja dan Negara dalam Rukun Negara mesti diterjemahkan dalam amalan kehidupan harian.

Diri dan Keluarga

Setiap ahli keluarga perlu mengamalkan sifat mentaati ketua keluarga untuk mewujudkan keluarga yang aman dan harmoni.

Negara

Keunggulan sistem pemerintahan mesti dipertahankan sebagai lambang kedaulatan dan jaminan demi kesejahteraan rakyat.

Raja dan rakyat berpisah tiada. Kebawah Duli Yang Maha Mulia Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong XVI, Al-Sultan Abdullah Ri'ayatuddin Al-Mustafa Billah Shah ibni Almarhum Sultan Haji Ahmad Shah Al-Musta'in Billah bersama-sama rakyat.

Sumber: Portal rasmi Istana Negara.